

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se 3. februara u Briselu pod predsjedavanjem visokog predstavnika Paddyja Ashdowna.

Glavna tužiteljica Međunarodnog krivičnog tribunala u Hagu Carla del Ponte podnijela je političkim direktorima izvještaj o statusu saradnje vlasti Bosne i Hercegovine sa Haškim tribunalom. Delegacija Bosne i Hercegovine koju je predvodio premijer Adnan Terzić i u kojoj su se nalazili i predsjednik Republike Srpske Dragan Čavić je obavijestila o mjerama koje je Republika Srpska prduzela da ubrza proces ostvarivanja saradnje sa Haškim tribunalom. Organi vlasti BiH su izvijestili o pomacima koji su postignuti od jeseni 2004. godine u pogledu jačanja potencijala institucija BiH i bržeg provođenja programa ekonomskih reformi, uključujući uspostavu jedinstvenog ekonomskog prostora.

Saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu

Upravni odbor je podsjetio organe BiH da neodgovarajuća saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u ovom trenutku predstavlja najozbiljniju prepreku koja stoji na putu napredovanja BiH ka Evropskoj uniji i NATO-u. Upravni odbor je pozdravio transfer Save Todovića u Hag od strane vlasti Republike Srpske kao prvi korak, ali je i naglasio da ovo mora označiti početak procesa potpune saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu koji će bez odlaganja dovesti do daljnjih transfera ostalih optuženika na slobodi, uključujući Karadžića i Mladića. Nezavršavanje ovog procesa bi, između ostalog, spriječilo da BiH ostvari svoju budućnost u evroatlantskim institucijama.

Politički direktori su jasno stavili do znanja da je pred vlastima Republike Srpske sada kratak period u kojem trebaju pokazati da u potpunosti sarađuju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu. Politički direktori su ponovili da sporazum iz Daytonu i Pariza ostaje temelj mira u BiH, uključujući i dalje postojanje entiteta. Vijeće za implementaciju mira očekuje da će vlasti BiH na svim nivoima u potpunosti ispoštovati ovaj sporazum. Vijeće je upozorilo one političke lidere u BiH i drugdje koji daju neodgovorne izjave o ukidanju Republike Srpske te ih pozvalo da se umjesto toga usresrede na implementaciju Sporazuma i na reforme neophodne za integraciju u evroatlantske strukture.

Upravni odbor je naglasio da vlasti BiH takođe trebaju imati ulogu u osiguranju pune saradnje sa Haškim tribunalom i apelirao na premijera Terzića da hitno iznađe sredstva da se poboljša saradnja na nivou države u hvatanju i prebacivanju u Hag bjegunaca te zamolio visokog predstavnika da pruži pomoć u ovom procesu. To, međutim, ne smije na bilo koji način umanjiti odgovornost vlasti Republike Srpske da u potpunosti sarađuju sa Haškim tribunalom. Na njima leži najveća odgovornost. Upravni odbor je naglasio koliko je značajno da vlasti BiH sada preduzmu konkretne mjere u vezi sa zamrzavanjem imovine mreže osoba koje pomažu osobama koje je Haški tribunal osumnjičio za ratne zločine koje je Evropska unija usvojila u oktobru 2004. godine i kojima se i BiH pridružila. Upravni odbor je primio k znanju potrebu jačanju regionalne saradnje po ovom pitanju, kao i stav glavne tužiteljice da vlasti u Beogradu i Podgorici moraju u potpunosti sarađivati sa Republikom Srpskom.

Reforma policije, odbrane i obavještajnog sektora

Postoje osnovne sistemske slabosti ugrađene u strukture za provođenje zakona i sigurnost u Bosni i Hercegovini, posebno u Republici Srpskoj. One se moraju riješiti tako da ove strukture konačno pomognu, a ne sprečavaju ovu zemlju u ispunjavanju svojih međunarodnih obaveza.

U tom smislu Upravni odbor je pozdravio napredak postignut u reformi odbrane i izrazio svoju podršku narednoj fazi kako je to prezentirao visoki predstavnik u decembru, čime će se ubrzati prenos odgovornosti sa entitetskih ministarstava odbrane na Ministarstvo odbrane BiH. Odbor pozdravlja napredak koji je Komisija za reformu odbrane postigla konsensusom do sada.

Upravni odbor je ponovio svoje opredijeljenje da pruži svu neophodnu pomoć bh. organima vlasti kako bi se kriteriji NATO-a za članstvo u Partnerstvu za mir mogli ispuniti već u prvoj polovini 2005. godine.

Upravni odbor je primio k znanju činjenicu da su tri načela koje zahtijeva Evropska komisija u reformi policijskih snaga u potpunosti ispunjena u preporukama Komisije za reformu policije koje su sadržane u izvještaju

predsjedavajućeg Martensa. Napredak u restrukturiranju policije, konzistentan sa tri načela Evropske komisije, je jedan od zahtjeva na putu ka potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom. Provedba ovih preporučenih reformi će osigurati da građani BiH imaju efikasnu policiju, policiju koja će brzo reagirati i koja je finansijski održiva. One će osigurati da isključiva ustavna nadležnost za zakonske propise i financiranje policije bude na državnom nivou; da lokalna policija djeluje u funkcionalnim područjima koja su utvrđena na osnovu tehničkih kriterija, a da političari neće biti uključeni u policijske operacije, te da će međunarodni partneri za provođenje zakona imati efikasne partnere sa kojima će sarađivati u borbi protiv prekograničnog kriminala. Vijeće za provedbu mira ponavlja da se reforma policije može postići samo koncenzusom. Vijeće apelira na sve bh. političare da razmotre prednosti policijske reforme za građane i da provedu ozbiljnu raspravu o preporukama sadržanim u izvještaju.

Odbor je također sa zadovoljstvom konstatirao napredak postignut u uspostavljanju potpuno ujedinjene obavještajno-sigurnosne agencije na nivou države. Upravni odbor je pozdravio konsolidaciju reforme obavještajnog sektora i korake poduzete u pravcu stvaranja "obavještajne zajednice" unutar koje se informacije mogu efikasno razmjenjivati.

Državna uprava u BiH

Upravni odbor je pozdravio napredak koji su bh. institucije postigle u donošenju ključnih zakona koji predstavljaju uslov iz Studije izvodljivosti Evropske unije. Sada mora uslijediti njihova provedba. Upravni odbor je sa odobravanjem konstatirao da je Parlamentarna skupština BiH donijela zakone o porezu na promet i akcizama, te zakone kojima se predviđa uvođenje sistema jedinstvene stope PDV-a na državnom nivou najkasnije do januara 2006. godine, kao i da je državni budžet usvojen u januaru, mnogo ranije nego ikad prije.

Upravni odbor je pozdravio činjenicu da je Vijeće ministara BiH održalo sjednicu 1. februara. Odbor je istakao centralnu ulogu Vijeća ministara u provođenju reformi koje su potrebne unutar procesa stabilizacije i pridruživanja EU i pozdravio opredijeljenost Vijeća ministara programu reformi. Samo bh. organi vlasti mogu provesti reforme koje su neophodne da bi budućnost BiH u Evropi postala stvarnost. Upravni odbor poziva Vijeće ministara da nastavi sa ovim tempom reforme i demonstrira svoje vođstvo bh. institucijama.

Upravni odbor je naglasio da Vijeće ministara sada mora obnoviti i ubrzati tempo kojim upućuje zakone na usvajanje u parlament. Vijeće ministara mora djelovati brzo ako želimo da BiH uskoro ispuni zahtjeve iz Studije izvodljivosti

Ovim je naglašena urgentna potreba za postizanje bržeg i sadržajnijeg napretka u provedbi zajedničkog plana aktivnosti. To značajno umanjuje potencijale Vlade BiH da svoj rad obavlja efikasno i da provede čitav dijapazon reformi koje je preuzela na sebe. Upravni odbor je apelirao na premijera Terzića da osigura da se ovo pitanje riješi prije narednog sastanka Vijeća za provedbu mira u aprilu. Od suštinske je važnosti da Komisija za državnu imovinu počne sa radom što je prije moguće kako bi se pitanje smještaja ključnih državnih institucija moglo riješiti.

Upravni odbor je pozvao državne i entitetske organe vlasti da riješe pitanje neodrživih troškova organa vlasti – koji sada troše preko 50 posto BND. Rasprostranjena struktura vlasti znači da građani plaćaju suviše mnogo novca za suviše malo usluga. Takav status quo je fiskalno neodrživ – ukoliko se ovo pitanje ne riješi u prvoj polovini 2005. godine, već krajem ove godine vlastima može postati nemoguće da ispune svoje obaveze u smislu plaća državnih službenika.

Reforma ekonomije

Prvi zamjenik visokog predstavnika Donald Hays je obavijestio Upravni odbor o razvoju događaja u sektoru ekonomije od prošle jeseni. Rješavanje pitanja unutrašnjeg duga, zajedno sa završavanjem aktivnosti na zakonskoj regulativi neophodnoj za uvođenje PDV-a predstavlja ogroman poticaj za poslovno okruženje. To treba posmatrati u svjetlu drugih nedavno usvojenih zakonskih propisa koji će pomoći jačanju klime u BiH pogodne za ulaganja, uključujući zakone kojima će upravljanje javnim preduzećima postati transparentnije, računovodstvo i revizija biti usklađeni sa evropskim standardima, proces registriranja preduzeća pojednostaviti te omogućiti brzo rješavanje privrednih sporova. Usvajanje entitetskih zakona o stečaju će pomoći da se rastereti proces privatizacije – iako ovo i dalje ostaje oblast u kojoj BiH nije uspjela da značajno osigura obuhvatne ekonomske privilegije zbog propusta vlasti da riješe sistemske blokade u procesu privatizacije.

Politički direktori su izrazili svoju zahvalnost za izuzetni doprinos koji je ambasador Hays dao procesu ekonomskih

reformi u BiH i izrazili su dobrodošlicu ambasadoru Larryju Butleru, koji će u martu preuzeti dužnost od ambasadora Haysa.

Brčko

Upravni odbor je odobrio plan implementacije koji je prezentirala Supervizorica Brčkog Susan Johnson, a čiji je cilj potpuna implementacija uvjeta navedenih u Konačnoj arbitražnoj odluci do kraja 2005. godine, a ona se nada da će do tada biti u mogućnosti da podnese izvještaj Arbitražnom tribunalu, uz odobrenje visokog predstavnika, da su traženi uvjeti ispunjeni.

Mnogi od konkretnih uslova Odluke su već ispunjeni. To uključuje povratak izbjeglica, povrat imovine, rekonstrukciju infrastrukture, održavanje izbora i uspostavljanje izvršnih i zakonodavnih organa vlasti, nezavisnog sudstva i policije, te multietničkog školstva.

Još se uvijek radi na tome da se osigura potpuna revitalizacija privrede u Distriktu, završetak reformi i harmonizacija zakonske regulative čime se ukida međuentitetska linija razgraničenja unutar Distrikta i osigurava da multietničke i demokratske institucije vlasti u Distriktu funkcioniraju efikasno i stalno, te da entitetske institucije kao i institucije BiH u potpunosti prihvate status Distrikta kao nezavisne administrativne jedinice i tako ispune zahtjeve Konačne arbitražne odluke. Upravni odbor je dogovorio PIA/MIP i ponovo će razmatrati postignuti napredak u junu. Upravni odbor će zatražiti mišljenja međunarodnog arbitra prije tog datuma.

Stolac

Vijeće za provedbu mira poziva organe vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini da daju svoj doprinos u jačanju vladavine prava i Daytonskog mirovnog sporazuma, ne samo provođenjem odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika, koja je osnovana prema Aneksu 8. Vijeće za provedbu mira je upoznato sa kašnjenjem u provedbi odluke Komisije u vezi sa uklanjanjem nezakonito sagrađenih objekata u Stocu i očekuje da će se ta odluka provesti bez odlaganja na miran i korektan način.

Poseban odjel za organizirani kriminal

Šef Posebnog odjela za organizirani kriminal John McNair je izvijestio Upravni odbor o radu Posebnog odjela. Vijeće za provedbu mira je pohvalilo aktivnosti Posebnog odjela u borbi protiv korupcije na visokom nivou i organiziranog kriminala u Bosni i Hercegovini. Vijeće za provedbu mira je ohrabrilo sve članove da razmotre druge mogućnosti da se Posebnom odjelu pomogne u njegovim naporima.

Naredni sastanak Upravnog odbora na nivou političkih direktora će se održati 7. aprila u Briselu.